

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. september 2011 truffet vedtak i

Sak nr: 94/11 (arkivnr:201100475-21)

Saken gjelder: Klage fra A på sorenskriver B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtaket: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Innledning:

Ved brev av 27. juni 2011 har A inngitt klage på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd og forlikspress. Klagen er forelagt sorenskriver B, sakens meddommere og partenes advokater. Alle har inngitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Klagen har sitt utspring i sivil sak for X tingrett som gjaldt gjeldskrav i tilknytning til oppføring av enebolig. Klager var saksøkt i saken. Sorenskriver B administrerte saken og retten var satt med to fagkyndige meddommere. Hovedforhandling startet den 30. mars 2011, og det var satt av 2 dager til saken. På forhandlingenes første dag ble det inngått rettsforlik mellom partene som ble inntatt i rettsboken. Ved kjennelse av 15. april 2011 ble saken hevet.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Dommeren ga underveis i rettssaken tydelige signaler om at hun mente at klagers advokats argumentasjon ikke var relevant. Han ble stadig avbrutt, og fikk sjelden fullføre et resonnement. Han ble også stadig stoppet under vitneutspørringen og dommeren hindret klager på denne måte å få svar på relevante spørsmål. Motpartens advokat fikk på sin side stille irrelevante og ledende spørsmål.

Dommeren lot også motparten slippe å svare på sentrale spørsmål. Hun brøt inn og sa at han ikke trengte å svare på flere spørsmål. Dommeren hadde heller ikke satt seg inn i saken på forhånd.

Hovedgrunnen til klagen er at dommeren utøvde et forlikspress som tydelig signaliserte hvilket utfall hun mente at saken ville få. Signalene fra dommeren ble etter hvert så klare at klager stadig tilbød høyere beløp. Under disse rundene uttalte hun ”Jeg synes advokat C skal ta seg en prat med sin klient”. Motpartens advokat repliserte da ”Ja, noe annet ville ha vært en skandale” og dommeren sa videre ”Ja, det synes jeg, altså”.

Klager tilbød etter hvert mer enn saksøker ba om i stevningen. Likevel mente dommeren at han burde øke sitt tilbud. Dette etterlot et utvetydig inntrykk av at hun mente at han ville tape saken, og at han ved ikke å inngå forlik ville pådra seg ytterligere kostnader. Samtidig gav hun motparten et inntrykk av hvor sterk hun anså deres sak for å være, noe som fratok klager et hvert forhandlingsgrunnlag. Forlikspresset bekreftet dommerens standpunkt, som ble stadig klarere formidlet underveis i saken. Når forlikssummen oversteg tvistesummen, burde dommeren bedt om å få vite hvordan summen var utregnet.

Klager hadde ikke engasjert advokat, skrevet en rekke brev til motparten og Boligtvistnemnda og brukt uttallige timer på å forberede saken, hvis det ikke var for at han ville ha en dom på dette.

Det inngåtte forliket ble av dommeren presentert som det beste valget, og fordi hun lot det skinne gjennom at hun hadde bestemt seg for å gi motparten medhold, syntes det nødvendig å inngå et slikt forlik.

Innklagede – sorenskriver B – har i hovedsak vist til følgende:

Innklagede var alminnelig godt forberedt til hovedforhandlingen. Saken var behandlet i Boligtvistnemnda, og problemstillingene i saken var ekstra godt belyst gjennom dokumentene, som ble gjennomgått på forhånd. Spørsmålene til advokatene var normale som ledd i en aktiv prosessstyring. I denne saken var det for retten behov for flere spørsmål til klagers prosessfullmektig enn til den annen parts prosessfullmektig.

Som det fremgår av rettsboken, tok hun første rettsdag etter avsluttet bevisførsel opp spørsmålet om det var interesse for å diskutere forlik. Partene diskuterte dette utenfor rettsmøtet. Retten ble etter hvert gjort kjent med at partene stod nær en løsning, men var uenige om sakskostnadsspørsmålet. Innklagede oppfordret partene til å ta en ny runde for å se om det var mulig å komme til et forlik. Motpartens prosessfullmektig meddelte da at de ville kreve dekket en andel av påløpte sakskostnader.

Innklagede oppfordret partene på nytt om å se på mulighetene for en løsning av saken. I og med at partene tilsynelatende stod svært nær en løsning, ble det fra hennes side fremhevet at partene måtte ta hensyn til at enda en rettsdag vil pådra saken ytterligere omkostninger, både til advokatene og retten, som var satt med to fagkyndige meddommere. Etter en ny pause ble forlikresultatet mellom partene meddelt retten og protokollert. Retten tok ikke del i diskusjonene om størrelsen av et eventuelt forlik.

Når det gjelder forlikprosessen vises det for øvrig til at klager i prosesskriv av 16. mars 2011 meddelte et forlikstilbud av 7. mars til motparten. Dette forlikstilbudet ble dokumentert av klagers prosessfullmektig under innledningsforedraget, og han ga klart uttrykk for ønske om en forliksløsning. Innklagedes forliksinitiativ må anses å være innen den ramme tvisteloven § 8-1 legger opp til.

Fagkyndig meddommer D har i hovedsak vist til følgende:

Retten var ikke til stede og har derved ikke kjennskap til forliksforhandlingene mellom partene. Under rettsforhandlingene fikk begge parter tilstrekkelig anledning til å fremlegge sine synspunkter og det er ikke grunnlag for å mene at forliket var feil.

Fagkyndig meddommer E har i hovedsak vist til følgende:

Dommeren var helt upartisk, hun hørte like mye på begge parter og framsto som profesjonell. Samtalen rundt forliket og størrelsen på beløpet foregikk ikke i rettslokalet, men begge parter var representert ved advokat. Etter meddommerens mening ville klager ha tapt saken hvis forlik ikke hadde blitt inngått.

Advokat C (klagers advokat) har opplyst at han ikke har noen merknader til klagen.

Advokat F har i hovedsak vist til følgende:

Klager gir ikke en korrekt fremstilling av forliksforhandlingene i retten eller faktum for øvrig. Klagen fremstår som helt ubegrunnet.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstolloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning.

Det er fremsatt påstand om at dommeren har opptrådt partisk og forutinntatt, og at hun har presset frem et forlik. Utvalget kan vurdere dommerens atferd i forbindelse med forliksdrøftelser og inngåelse av forlik, men er avskåret fra å ta stilling til om det foreligger forlikspress som kan føre til ugyldighet, jf. tvisteloven § 19-12 andre ledd.

Det må være påvist konkrete forhold, for eksempel i form av krenkende utsagn eller annen klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak. Klager har ikke vist til konkrete uttalelser fra dommerens side som kan medføre kritikk. Tilsynsutvalget kan ikke se at den dialog som klager konkret har nevnt i klagen, er av en slik karakter, hvis de er riktig referert, at den danner grunnlag for disiplinærtiltak. For øvrig var partene bistått av advokat og innklagede var etter det som er opplyst ikke til stede under forliksdrøftelsene. De øvrige aktørers uttalelser underbygger ikke klagerens påstand om forlikspress.

Tilsynsutvalget kan etter dette ikke se at dommeren har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.